

Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de regulament al Consiliului de instituire a unui sistem comunitar de înregistrare a transportatorilor de materiale radioactive

COM(2011) 518 final

(2012/C 143/21)

Raportor: **dl Ludvík JÍROVEC**

La 30 august 2011, în conformitate cu articolul 31 din Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice, Comisia a hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Propunerea de regulament al Consiliului de instituire a unui sistem comunitar de înregistrare a transportatorilor de materiale radioactive

COM(2011) 518 final.

Secțiunea pentru transporturi, energie, infrastructură și societatea informațională, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 3 februarie 2012.

În cea de-a 478-a sesiune plenară, care a avut loc la 22 și 23 februarie 2012 (ședința din 22 februarie 2012), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 117 voturi pentru, 3 voturi împotriva și 2 abțineri.

1. Concluzii și recomandări

1.1 Comitetul recomandă adoptarea regulamentului propus și recunoaște necesitatea de a se evalua impactul acestuia la doi ani după punerea în aplicare. De asemenea, va fi utilă reexaminarea acestei chestiuni peste cinci ani, pentru a se constata ce bariere ar mai putea exista în calea funcționării eficiente și sigure a transportului de materiale radioactive în Uniunea Europeană.

1.2 Comitetul este în favoarea celei de-a doua opțiuni propuse în raportul de evaluare a impactului, și anume un regulament cu norme armonizate și un rol mai eficient pentru autoritățile competente.

1.3 Statele membre ar trebui să asigure armonizarea criteriilor de înregistrare.

1.4 La momentul intrării în vigoare a regulamentului, sistemul trebuie să fie instituit, testat și funcțional.

1.5 Comitetul consideră că instituirea unei noi agenții – așa cum se menționează în cea de-a treia opțiune – va crește birocracia pentru întreprinderi și va dilua efectul regulamentului în ansamblu.

1.6 Comitetul observă că asigurarea necesară pentru transportatori diferă de la un stat membru la altul. Dat fiind că această asigurare nu poate fi acoperită de procedura de înregistrare din cauza temeiului juridic, Comitetul invită statele membre să realizeze o armonizare a sistemelor de asigurare necesare.

1.7 În măsura posibilului, definițiile stabilite în regulament, în special cea a transportatorilor, ar trebui să fie coerente cu glosarul Agenției Internaționale a Energiei Atomice (AIEA), ținându-se totodată seama de faptul că definițiile trebuie să fie în conformitate cu legislația Euratom, în special cu Directiva 96/29/Euratom.

1.8 Solicitantul ar trebui să aibă posibilitatea de a corecta sau de a completa informațiile prezentate în cererea de înregistrare, în loc să fie respins fără altă examinare [articolul 5 alineatul (7) și articolul 5 alineatul (10)].

2. Introducere și sinteza propunerii de regulament

2.1 Obiectivul propunerii este acela de a înlocui procedurile naționale de raportare și de autorizare cu un sistem unic de înregistrare pentru transportatorii de materiale radioactive, măsură care va contribui la simplificarea procedurii, la reducerea birocrăției și la eliminarea barierelor la intrarea pe piață, menținând totodată nivelurile ridicate de radioprotecție atinse până în prezent.

2.2 La nivel european, în cazul transportatorilor de materiale radioactive se aplică legislația privind transporturile, în temeiul Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) și legislația referitoare la aspectele specifice radiațiilor, inclusiv la protecția sănătății lucrătorilor și a populației, în temeiul Tratatului de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice (Euratom).

2.3 Legislația în temeiul TFUE a fost simplificată prin Directiva 2008/68/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 septembrie 2008 privind transportul interior de mărfuri periculoase, prin gruparea tuturor modurilor de transport intern.

2.4 Directiva 96/29/Euratom a Consiliului din 13 mai 1996 stabilește normele de securitate de bază privind protecția sănătății lucrătorilor și a populației împotriva pericolelor prezentate de radiațiile ionizante. În conformitate cu articolul 30 din tratat, aceste norme de bază înseamnă:

- dozele maxime admise în condiții de securitate suficientă;
- expunerile și contaminările maxime admise;
- principiile fundamentale de supraveghere medicală a lucrătorilor.

Articolul 33 prevede ca statele membre să stabilească dispoziții adecvate pentru a asigura respectarea normelor de bază.

2.5 Pentru a asigura protecția lucrătorilor și a populației și pentru a-și orienta mai bine acțiunile, autoritățile statelor membre trebuie să știe care sunt persoanele, organizațiile sau întreprinderile care trebuie supuse controalelor. În acest scop, articolele 3 și 4 din directivă solicită statelor membre să supună anumite practici care implică un risc datorat radiațiilor ionizante unui sistem de raportare (notificare) și autorizare prealabilă sau să interzică unele practici.

Directiva 96/29/Euratom se aplică tuturor practicilor care implică un risc datorat radiațiilor ionizante emise de o sursă artificială sau naturală de radiații, inclusiv transportului.

2.6 Având în vedere că operațiunile de transport au deseori un caracter transfrontalier, un transportator poate fi nevoit să urmeze aceste proceduri de raportare și autorizare în toate statele membre în cauză. În plus, statele membre au implementat aceste proceduri în cadrul unor sisteme diferite, sporind astfel complexitatea operațiunilor de transport ca atare și complexitatea procedurilor de autorizare.

2.7 Regulamentul examinat înlocuiește sistemele de raportare și autorizare din statele membre stabilite în Directiva 96/29/Euratom a Consiliului cu o înregistrare unică printr-un sistem european de înregistrare a transportatorilor. Transportatorii trebuie să depună cererile prin intermediul unei interfețe web centrale. Aceste cereri vor fi examinate de autoritatea națională competentă în cauză, care va elibera înregistrarea dacă solicitantul satisface normele de securitate de bază. În același timp, sistemul oferă autorităților competente o mai bună imagine de ansamblu asupra transportatorilor care își desfășoară activitatea în țara lor.

2.8 Regulamentul adoptă o abordare diferențiată („graduală”), excluzând de la procedura de înregistrare transportatorii care transportă exclusiv „colete exceptate”. Pe de altă parte, regulamentul lasă la latitudinea statelor membre adăugarea unor cerințe de înregistrare suplimentare pentru transportatorii de materiale fisile și puternic radioactive.

2.9 Alte acte legislative ale Uniunii Europene și naționale, precum și normele internaționale care privesc protecția fizică,

garanțiile și răspunderea terților se aplică în continuare, în special Directiva 2008/68/CE.

2.10 Regulamentul va elibera resursele din cadrul autorităților competente care participă în prezent la aceste proceduri administrative, deoarece înregistrarea va fi examinată de către o singură autoritate competentă.

3. Observații generale

3.1 Comitetul este în favoarea celei de-a doua opțiuni propuse în raportul de evaluare a impactului, și anume un regulament cu reguli armonizate și un rol mai eficient pentru autoritățile competente.

3.2 Un regulament va merge cu un pas mai departe decât o recomandare – a) propunând norme armonizate direct aplicabile, precum un sistem comun de înregistrare pentru transportatori care să elimine diferitele sisteme utilizate în statele membre pentru raportare și autorizare, și b) oferind transportatorilor acces la piața transporturilor din UE-27 printr-o singură procedură simplificată, adoptând totodată o abordare diferențiată. Comisia va stabili un sistem securizat de înregistrare online pentru a permite schimbul de date necesar.

3.3 Deși opțiunile analizate de ECORYS – experții independenți care au efectuat un studiu justificativ pentru Comisie – par a avea un impact mai degrabă modest din punct de vedere global, acest impact contează pentru un sector atât de mic. Impacturile sunt clasificate în cinci grupuri, și anume: cheltuieli și taxe în sectorul public, efecte de reglementare, transporturi, siguranță și mediu, respectiv impacturi sociale.

3.4 Se estimează că întreprinderile mici și mijlocii vor realiza beneficii proporționale cu economiile totale realizate conform acestor opțiuni: cu cât mai mari sunt economiile totale, cu atât mai mari vor fi economiile realizate de aceste întreprinderi, care în prezent rămân adesea blocate în afara pieței, din cauza complexității și a costurilor ridicate.

3.5 Un regulament ar duce la economisirea unei sume de 13,6 milioane EUR pe an în raport cu scenariul de bază, prin introducerea, printre altele, a unor dispoziții privind recunoașterea reciprocă a licențelor pentru transportatori. O astfel de abordare va reduce birocrația pentru transportatori, utilizatori și producători, eliberând totodată resursele din cadrul autorităților. Acestea vor putea fi atunci utilizate, cel puțin parțial, pentru verificarea conformității, a cărei lipsă constituie una dintre problemele menționate mai sus.

3.6 Deoarece regulamentul este obligatoriu, această opțiune va contribui în mod eficient la atingerea obiectivelor – de exemplu, simplificarea sistemului, introducerea transparenței și eliminarea barierelor din calea pieței interne funcționale, menținând totodată un nivel de securitate ridicat.

3.7 Comitetul consideră că instituirea unei noi agenții – așa cum se menționează în cea de-a treia opțiune – va crește birocrația pentru întreprinderi și va dilua efectul regulamentului în ansamblu.

4. Observații specifice

4.1 În măsura posibilului, definițiile stabilite în regulament, în special cea a transportatorilor, ar trebui să fie coerente cu glosarul Agenției Internaționale a Energiei Atomice (AIEA), ținându-se totodată seama de faptul că definițiile trebuie să fie în conformitate cu legislația Euratom, în special cu Directiva 96/29/Euratom.

4.2 Comitetul recunoaște necesitatea de a se evalua impactul regulamentului la doi ani după punerea sa în aplicare. De asemenea, va fi utilă reexaminarea acestei chestiuni peste cinci ani, pentru a se constata ce bariere ar mai putea exista în calea funcționării eficiente și sigure a transportului de materiale radioactive în Uniunea Europeană.

4.3 Acest proiect de propunere va face posibilă instituirea unui sistem comun și uniform pentru înregistrarea transportatorilor de materiale radioactive în UE. Articolul 3 alineatul (3) va permite unui transportator să transporte materiale radioactive fără înregistrare suplimentară în temeiul prezentului regulament, dacă transportatorul deține deja o înregistrare pentru utilizarea sau manipularea și transportarea materialelor respective. Comitetul invită Comisia să studieze împreună cu factorii interesați posibilitatea de a stabili dispoziții tranzitorii pentru deținătorii de înregistrări de transport.

4.4 Articolul 3 alineatul (4) prevede cerințe de înregistrare suplimentare pentru materialele care prezintă un risc deosebit pentru sănătate. Comitetul recomandă ca această listă de materiale să includă materialele transportate în temeiul unor autorizări multilaterale.

4.5 Comitetul observă că asigurarea necesară pentru transportatori diferă de la un stat membru la altul. Dat fiind că această asigurare nu poate fi acoperită de procedura de înregistrare din cauza temeiului juridic, Comitetul invită statele membre să realizeze o armonizare a sistemelor de asigurare necesare.

4.6 Sistemul de înregistrare online pentru transportatori trebuie să fie disponibil în avans, testat și funcțional. Acest lucru ar da siguranță operatorilor și autorităților competente, la fel ca și o prelungire a perioadei de tranziție înaintea intrării în vigoare a regulamentului, în funcție de dispozițiile tranzitorii concrete menționate la punctul 4.3.

4.7 Solicitantul ar trebui să aibă posibilitatea de a corecta sau de a completa informațiile prezentate în cererea de înregistrare, în loc să fie respins fără altă examinare [articolul 5 alineatul (7) și articolul 5 alineatul (10)].

4.8 Statele membre ar trebui să asigure armonizarea criteriilor de înregistrare.

Bruxelles, 22 februarie 2012

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Staffan NILSSON
